

Средно училище с разширено изучаване на чужди езици "Д-р Петър Берон"
2300 гр. Перник ул. "Отец Паисий" № 10, тел: 076/60-86-70
e-mail: info-1403216@edu.mon.bg, www.suberon-pernik.com

УТВЪРДИЛ: .....

Директор:

Елеонора Владимирова

Училищна програма
по гражданско, здравно, екологично и
интеркултурно образование за учебната 2023/2024 година

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с

*Протокол № 14 от 13.09.2023 г. и са утвърдени със Заповед № РД-12 -
...../15.09.2022г.*

на Директора на училището.

ВЪВЕДЕНИЕ

Училищната програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование урежда:

1. Същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. Начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- а) разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- б) познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глоболизиращия се свят;
- в) зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- г) осъзнава и цени своята културна идентичност;
- д) взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- е) изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- ж) взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- з) носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- и) подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- й) познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- к) познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
- л) умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства;

2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- а) възпитава в демократичните ценности;
- б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКИ, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

Здравно образование:

1. Здравето като ценност и качество на живот
2. Изкуството да сме здрави
3. Храни се разумно – режим на хранене, здравословна храна
4. Храната – приятел или враг
5. Промени в моето тяло – промени свързани с пубертета
6. Болести, предавани по полов път
7. ХИВ и СПИН – какво трябва да знаем?
8. Наркотиците – илюзия, страдание престъпност
9. НЕ на потнопушенето
10. Вредата от алкохола
11. Личната хигиена
12. Ранни бракове – опасности
13. Насилието в училище
14. Домашно насилие

Гражданско образование:

1. Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
2. Права на детето – документи, институции, организации
3. Етническа, религиозна и езикова принадлежност
4. Пристрастяване към хазартни игри, интернет
5. НЕ на агресията и насилието
6. Действия при бедствия, аварии и катастрофи
7. Отговорност и самостоятелност
8. Етикеция, култура на поведение на обществено място
9. Кавалерството днес
10. Празници и ритуали
11. Опасностите, които ни дебнат днес

12. Свободното време и хоби
13. Суеверия
14. Секти – методи на сектите и травми, нанесени от тях; как да разпознаем сектата
15. Малолетни, непълнолетни и пълнолетни – права и задължения
16. Държавно управление на П. България
17. Права на човека – изборително право в Р. България
18. Демократично общество
19. Политика и власт
20. Личностно развитие
21. Конфликти в училище. Приятелски натиск.
22. Моите родители
23. Семейна среда
24. Какво е приятел?
25. Видове приятелства
26. Какво е любов? Как да я познаем?
27. Ценностна система. Видове ценности
28. Образователната система в България

Екологично образование:

1. Потребление и отпадъци; човешкото всекидневие – източници на замърсяване
2. Видове отпадъци – битови, строителни, производствени и др.
3. Видове замърсявания на околната среда – последици
4. Водата – природен ресурс
5. Водата – основен фактор на живот
6. Биологично разнообразие – намаляване и изчезване на определени видове
7. Браконьерство
8. Категории защитени категории
9. Общество и околна среда
10. Енергоспестяващи източници
11. Екологични проблеми – природни бедствия
12. Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране

Интеркултурно образование:

1. Културни идентичности
2. Културна осъзнатост
3. Толерантност
4. Културни различия
5. Интеркултурни отношения
6. Конфликти в мултикултурна среда
7. Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него
8. Аз и другите
9. Светът на младите
10. Проблеми с приятелите

11. Общуване с връстниците
12. Идентичност
13. Моята личност и моят свят

ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.
срок: през учебната година
отг.: класни ръководители
2. Спазване на правилника за дейността на училището.
срок: през учебната година
отг.: Директор,
класни ръководители
3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
срок: през учебната година
отг.: Директор
4. Провеждане на часа на класа на базата на рамковия план за провеждане на часа на класа с участие и на учениците.
срок: през учебната година
отг.: класни ръководители
5. Изграждане на ученически съвет и изработване на план за дейността му.
срок: октомври 2023г.
отг.: класни ръководители,
педагогически съветник
6. Организиране на Деня на ученическото самоуправление
срок: до 09 май 2024г.
отг.: Ученически съвет, учители

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции.

1. Честване на националния и всички официални и училищни празници, отбелязване на важни дати.

срок: през учебната година
отг.: класни ръководители,
Ученически съвет

2. Запознаване и спазване на задължителните символи на Република България и българското училище (национално и училищно знаме, държавен химн, герб, език, конституция и др.)

срок: през учебната година

отг.: класни ръководители

3. Изграждане на система за активно сътрудничество на родители, училищно настоятелство, Обществен съвет, културни институции, социални служби, фирми и организации, имащи отношение към възпитанието.

срок: през учебната година

отг.: класни ръководители

В) Здравно и екологично възпитание

1. Провеждане на здравни беседи с учениците.

срок: през учебната година

отг.: класни ръководители,

медицинско лице в училище

2. Разглеждане на здравни теми в часа на класа – превенция на COVID-19, сексуална култура, наркомания, тютюнопушене, алкохолизъм, здравословен начин на живот и др.

срок: през учебната година

отг.: класни ръководители

3. Провеждане на туристически походи и екскурзии с образователни и екологични цели, съобразени с препоръките на здравните власти в условията на епидемиологична обстановка

срок: през учебната година

отг.: учители по физическо

възпитание и спорт,

класни ръководители

4. Мероприятия за почистване на училищните площи и градските градинки около района на училището.

срок: през учебната година

отг.: класни ръководители

5. Отбелязване на деня на Земята.

срок: 22 април 2023 г.

отг.: класни ръководители

Г) Възпитаване в интеркултурна среда.

1. Запознаване с обичаите и традициите на различните етноси. Толерантно отношение към прояви на културни различия.

срок: през учебната година

отг.: учители по чужди езици,

класни ръководители

2. Запознаване с материалната и духовна култура на страните, чиито езици се изучават в училище.

срок: през учебната година

отг.: учители по чужди езици

Д) Развиване на физическата дееспособност

1. Изготвяне на ученически спортен календар на училището.

срок: 30 септември 2023 г.

отг.: учители по физическо възпитание и спорт

2. Провеждане на спортни празници и турнири.

срок: през учебната година

отг.: учители по физическо възпитание и спорт

Забележка :

Програмата подлежи на промяна съобразно предписанията на здравните власти за работа на училищното образование през учебната 2023/2024 година.